DOMSTOLENS BESLUT (fjärde avdelningen)
den 28 november 1996 *

I mål C-277/95 P,

Erika Lenz, före detta tjänsteman vid Europeiska gemenskapernas kommission, och **Volker Lenz**, son till Erika Lenz, båda bosatta i Osnabrück (Tyskland), företrädda av advokaten Jürgen Schacht, Schlüterstraße 22 III, Hamburg,

klagande,

angående överklagande av beslut meddelat den 14 juni 1995 av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (fjärde avdelningen) i målet Lenz mot kommissionen (T-462/93, T-464/93 och T-470/93 (inte publicerat i rättsfallssamlingen)), i vilket det förs talan om att detta beslut skall upphävas,

i vilket den andra parten är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Julian Curall, rättstjänsten, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten Bertrand Wägenbaur, Hamburg, med delgivningsadress i Luxemburg hos Carlos Gómez de la Cruz, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg,

meddelar

* Rättegångsspråk: tyska.

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J. L. Murray (referent) samt domarna C. N. Kakouris och P. J. G. Kapteyn,

generaladvokat: A. La Pergola,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter att ha hört generaladvokaten,

följande

Beslut

1 Erika Lenz och Volker Lenz har genom en ansökan, som inkom till domstolens kansli den 14 augusti 1995, överklagat Europeiska gemenskapernas förstainstansrätts beslut av den 14 juni 1995 i målet Lenz mot kommissionen (T-462/93, T-464/93 och T-470/93, inte publicerat i rättsfallssamlingen, nedan kallat det överklagade beslutet), i den mån som förstainstansrätten inte prövade deras yrkande om att en domare skulle förklaras vara jävig och avvisade deras skadeståndstalan. I andra hand har klagandena yrkat att domstolen skall meddela tredskodom.

2 Erika Lenz har tidigare varit tjänsteman vid kommissionen. Hon omfattas av Europeiska gemenskapernas institutioners gemensamma sjukförsäkringssystem (nedan kallat det gemensamma systemet) genom att hennes make, Manfred Lenz, som är tjänsteman vid kommissionen, är ansluten till detta.

3 Volker Lenz är son till makarna Lenz, och med stöd av artikel 72 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) omfattas även han i egenskap av försäkrad av det gemensamma systemet.

4 Av det överklagade beslutet framgår att Erika Lenz mellan oktober 1977 och augusti 1980 genomgick en gynekologisk behandling i Bryssel för att kunna få ett andra barn (punkt 3). På begäran av hennes make ersatte avräkningskontoret samtliga sjukvårdskostnader på grund av att det förelåg en allvarlig sjukdom i den mening som avses i avsnitt IV. 1 i bilaga I till reglerna om sjukförsäkring för Europeiska gemenskapernas tjänstemän (nedan kallade försäkringsreglerna) (punkt 4). Mellan åren 1984 och 1991 genomgick Erika Lenz olika gynekologiska specialistundersökningar i vilka det fastslogs att de ingrepp som hon hade undergått hade skadat hennes hälsa och bland annat medfört att hon blivit steril (punkt 5). Den 18 augusti 1988 anmälde makarna Lenz två läkare till Tribunal correctionnel de Bruxelles för vållande av kroppsskada i anledning av att de behandlingar som dessa hade utfört hade medfört att Erika Lenz blivit steril. Den 6 oktober 1990 hemställde åklagarmyndigheten i Bryssel om att åtalet skulle läggas ned, eftersom gärningarna var preskriberade sedan den 1 augusti 1983. Genom beslut av den 19 april 1991 biföll Tribunal correctionnel de Bruxelles denna begäran (punkt 6).

5 Vad beträffar Volker Lenz behandlades han, enligt det överklagade beslutet, mellan oktober 1977 och november 1983 av en läkare för en inflammation i luftvägarna och fick en behandling av immunförsvaret (punkt 7). På begäran av hans far ersatte avräkningskontoret samtliga kostnader som hade uppkommit i anledning av behandlingen under åren 1977—1982 på grund av att det förelåg en allvarlig sjukdom i den mening som avses i avsnitt IV.1 i bilaga I till försäkringsreglerna (punkt 8).

6 I februari 1985 informerade Manfred Lenz kommissionen om att han misstänkte att den behandlande läkaren hade gjort sig skyldig till bedrägerier och obehörigen utövat läkaryrket (punkt 9). Genom skrivelser av den 21 och den 26 februari 1985

upplyste kommissionen Manfred Lenz om att det rörde sig om ett privat ärende och att det var på honom det ankom att föra talan mot läkaren, om det var det han önskade (punkt 10). Den 28 februari 1986 anmälde Volker Lenz' föräldrar tre läkare för vållande av kroppsskada, förfalskning av handlingar och andra brott. Åklagarmyndigheten i Bryssel inledde en förundersökning med Volker Lenz' föräldrar som målsäganden (punkt 11). Den 1 augusti 1989 beslutade kommissionen, som hade övertagit rättigheterna, i enlighet med artikel 85a i tjänsteföreskrifterna att intervenera i brottmålet för att erhålla ersättning för sjukförsäkringsförmåner. Detta beslut fullföljdes inte på grund av att det vid bedömningen av handlingarna i målet uppstod skiljaktigheter mellan Manfred Lenz och kommissionen. Kommissionen återkallade därför sin interventionstalan. I två meddelanden från kommissionen till Manfred Lenz av den 29 april och den 27 maj 1991 redogjordes för skälen för detta beslut (punkt 12). Den 26 oktober 1990 hemställde åklagarmyndigheten i Bryssel om att åtalet för vållande av kroppsskada skulle läggas ned på grund av preskription och yrkade att åtalet skulle läggas ned även beträffande övriga punkter. Genom beslut av den 19 april 1991 biföll Tribunal correctionnel åklagarmyndighetens yrkanden (punkt 13).

7 Genom skrivelse av den 6 maj 1991 bad Manfred Lenz kommissionen att överklaga detta beslut av Tribunal correctionnel, vilket kommissionen vägrade i skrivelse av den 27 maj 1991 (punkt 14). Den 17 juni 1991 tillställde därefter de båda klagandena och Manfred Manz kommissionen en begäran om bistånd enligt artikel 24 i tjänsteföreskrifterna, en begäran om ersättning för kostnader som hade uppkommit i anledning av åtalet vid den belgiska domstolen samt en begäran om ersättning för de skador som Erika Lenz och Volker Lenz hade åsamkats på grund av ifrågavarande läkarvård och för samtliga skador som följde därav (punkt 15).

8 Artikel 24 i tjänsteföreskrifterna lyder på följande sätt:

"Gemenskaperna skall bistå en tjänsteman, särskilt vid rättsliga förfaranden mot någon som gör sig skyldig till hotelser, förolämpningar eller ärekränkande handlingar eller yttranden, eller angrepp på person eller egendom som tjänstemannen eller en medlem av hans familj utsätts för på grund av hans ställning eller uppgifter.

Förutsatt att tjänstemannen inte avsiktligt eller genom grov oaktsamhet orsakat skadan skall de gemensamt och generöst ersätta tjänstemannen för den skada som denne lidit i sådana fall men inte själv kunnat få ersättning för från den person som orsakat den."

9 I samma skrivelse av den 17 juni 1991 ansåg klagandena att kommissionen i fråga om Volker Lenz inte i tillräcklig utsträckning hade deltagit i förfarandena för att erhålla ett erkännande av hans rätt till ersättning och gottgörelse och att kommissionen i fråga om Erika Lenz över huvud taget inte hade deltagit i dessa förfaranden. De hävdade även att avräkningskontoret inte hade kontrollerat de omtvistade ingreppen och dessutom hade ersatt fakturor som inte uppfyllde lagstadgade kriterier för godkännande av förmånerna i fråga (punkt 17).

10 Genom beslut av den 30 juli 1991 avslog kommissionen klagandenas begäran (punkt 19).

11 Den 7 oktober 1991 framställde klagandena ett klagomål mot detta beslut (punkt 20). Genom skrivelse av den 23 mars 1992 avslogs detta klagomål (punkt 21).

12 Genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 17 juni 1992, väckte klagandena och Manfred Lenz talan om ogiltigförklaring av de beslut genom vilka kommissionen hade avslagit klagandenas begäran och klagomål och yrkade att

kommissionen skulle förpliktas att utge skadestånd till dem. Denna ansökan överlämnades till förstainstansrättens kansli, där den registrerades under målnummer T-47/92 (punkt 23).

13 Genom beslut av förstainstansrättens ordförande den 18 augusti 1992 tilldelades målet femte avdelningen, sammansatt av tre domare.

14 Den 5 oktober 1992 framställde klagandena en begäran med stöd av artikel 114 i förstainstansrättens rättegångsregler som bland annat avsåg att mål T-47/92 skulle hänskjutas till en behörig avdelning i enlighet med artikel 14 i samma regler. De hävdade i detta avseende att målet, med hänsyn till dess betydelse och till att Erika Lenz och Volker Lenz inte var tjänstemän, borde ha tilldelats en avdelning med fem domare och att en generaladvokat borde ha utsetts.

15 Genom beslut av den 14 december 1992 i målet Lenz mot kommissionen (T-47/92, Rec. s. II-2523) avslog förstainstansrätten denna begäran. Den konstaterade i punkterna 29 och 30 att talan avsåg en tvist mellan gemenskapen och en av dess anställda i den mening som avses i artikel 12.1 i förstainstansrättens rättegångsregler. Enligt förstainstansrätten var Erika Lenz och Volker Lenz familjemedlemmar till Manfred Lenz gentemot vilka kommissionen hade skyldigheter endast på grund av Manfred Lenz' ställning som tjänsteman. Talan skulle under alla omständigheter ha avvisats om den inte avsåg en tvist mellan kommissionen och en av dess anställda, eftersom förstainstansrätten inte skulle ha varit behörig att ta upp den till prövning.

16 Genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 29 december 1992, väckte Erika Lenz talan om skadestånd mot kommissionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 215 andra stycket och i artikel 178 i EEG-fördraget, med motiveringen att denna var medansvarig för den kroppsskada som läkarna anklagades för att ha

vållat, eftersom dess avdelningar hade ersatt vårdkostnaderna utan att kontrollera om vården hade varit lämplig ur medicinsk synvinkel (punkt 26).

17 Genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 8 januari 1993, väckte Erika Lenz en andra talan om skadestånd mot kommissionen med stöd av artikel 215 första stycket och artikel 178 i fördraget för "trakasserier, förtal, ärekränkning, hot, tolererandet av tjänstefel, minskad livsglädje" och för "diskriminering av en icke belgisk medborgare i gemenskapen" samt för att den inte hade ersatt den verksamhet som hon hade ägnat sig åt mellan åren 1985 och 1991 "för att klargöra bedrägeriet med arvodena och inom läkarvården" (punkt 27).

18 Genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 20 mars 1993, väckte Volker Lenz talan om skadestånd mot kommissionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 215 andra stycket och artikel 178 i fördraget, med motiveringen att kommissionen var medansvarig för den kroppsskada som han hade drabbats av, eftersom dess avdelningar hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter genom att ersätta vårdkostnaderna utan att kontrollera om diagnoserna och vården kunde motiveras från medicinsk synvinkel (punkt 28).

19 Genom en skrivelse, som inkom till förstainstansrättens kansli den 15 juni 1993, informerade klagandena förstainstansrätten om att de återkallade sin talan i mål T-47/92. Till följd av denna återkallelse avskrevs målet genom ett beslut av ordföranden på femte avdelningen den 5 juli 1993 (punkt 29).

20 De tre mål som hade anhängiggjorts och registrerats vid domstolen under målnummer C-436/92, C-6/93 och C-79/93 hänsköts till förstainstansrätten genom beslut av domstolen den 27 september 1993, med tillämpning av rådets beslut 93/350/Euratom, EKSG, EEG av den 8 juni 1993 om ändring av rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom om upprättandet av Europeiska gemenskapernas

förstainstansrätt (EGT nr L 144, s. 21), och registrerades vid förstainstansrättens kansli under målnummer T-462/93, T-464/93 och T-470/93 (punkt 30). De förenades genom det överklagade beslutet (punkt 38) och hänsköts till fjärde avdelningen.

21 Genom skrivelse av den 2 februari 1995 yrkade klagandena med stöd av artikel 16 i EG-stadgan för domstolen att domare Lenaerts, ordförande på förstainstansrättens fjärde avdelning, skulle förklaras vara jävig (punkt 39).

Det överklagade beslutet

22 I det överklagade beslutet, vilket meddelades med stöd av artikel 111 i förstainstansrättens rättegångsregler, beslutade förstainstansrätten att det saknades anledning att pröva klagandenas yrkande om att domare Lenaerts, ordförande på förstainstansrättens fjärde avdelning, skulle förklaras vara jävig (punkt 45). Trots att förstainstansrättens ordförande ansåg att det enligt artikel 16 andra stycket andra meningen i EG-stadgan för domstolen inte fanns något som hindrade att domare Lenaerts deltog i handläggningen av målen vid förstainstansrätten (punkt 42), begärde domare Lenaerts att förstainstansrättens ordförande skulle entlediga honom från handläggningen av dessa mål (punkt 43). Genom skrivelse av den 24 februari 1995 efterkom därför förstainstansrättens ordförande denna begäran genom att ersätta honom med domare Schintgen, som var den äldste domaren på fjärde avdelningen i den mening som avses i artikel 6 i förstainstansrättens rättegångsregler, som förordnades som ordförande på fjärde avdelningen (punkt 44).

23 Vad gällde talans upptagande till sakprövning erinrade förstainstansrätten först om domstolens fasta rättspraxis enligt vilken en tvist om skadestånd mellan en tjänsteman och den institution som han lyder under, när tvisten härrör från det anställningsförhållande som förenar den berörde personen med institutionen, omfattas av artikel 179 i fördraget samt artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna och faller utanför tillämpningsområdet för artiklarna 178 och 215 i fördraget (punkt 55). Enligt förstainstansrätten gäller detta anställningsförhållande även situationer för

personer som omfattas av det gemensamma systemet i egenskap av familjemedlemmar till en tjänsteman i gemenskapen som är ansluten till detta system (punkt 56). Förstainstansrätten ansåg således att klagandenas personliga situation omfattades av bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna, eftersom Erika Lenz och Volker Lenz omfattades av det gemensamma systemet i egenskap av försäkrade genom att Manfred Lenz, som var tjänsteman vid kommissionen och make respektive far till dem, var ansluten till detta system (punkt 57).

24 Vidare konstaterade förstainstansrätten att Erika Lenz i sin ansökan i mål T-462/93 själv hade medgivit att det rörde sig om ett handlande som hade ägt rum inom ramen för den i tjänsteföreskrifterna föreskrivna rätten till bistånd och att hon hade anklagat kommissionen för att ha åsidosatt artiklarna 14, 85 och 85a i tjänsteföreskrifterna. På samma sätt hänförde hon sig för övrigt i sin ansökan i mål T-464/93 till såväl artikel 215 första stycket som till artikel 179 i fördraget (punkt 58).

25 Under dessa omständigheter ansåg förstainstansrätten att klagandenas yrkanden om skadestånd inte kunde prövas vid sidan av bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna och att åberopandet av artiklarna 178 och 215 i fördraget inte kunde medföra att bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna i fråga om talan av tjänstemän inte skulle tillämpas på tvisterna (punkt 59).

26 Vad därför gällde den talan som omfattades av artikel 179 i fördraget ansåg förstainstansrätten att artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna, om inrättandet av ett inledande administrativt förfarande vid gemenskapsrättsliga personaltvister, borde ha följts i vart och ett av fallen (punkt 60). Förstainstansrätten påpekade dessutom att eftersom fristerna för att väcka talan hör till tvingande rätt, ankom det på denna att ex officio pröva om de hade iakttagits (punkt 61).

27 I detta avseende konstaterade förstainstansrätten först att de anspråk som klagandena hade framställt i de tre målen hade varit föremål för en skrivelse av den 17 juni 1991, som de hade riktat till kommissionen och som innehöll en begäran om

bistånd enligt artikel 24 i tjänsteföreskrifterna samt en begäran om ersättning för vissa kostnader och för skada som de ansåg att de hade åsamkats, en skrivelse från kommissionen av den 30 juli 1991 där kommissionen vägrade att bifalla denna begäran, ett klagomål från klagandena av den 7 oktober 1991 och ett beslut av kommissionen av den 23 mars 1992 om avslag på detta klagomål. Dessa anspråk hade varit föremål för talan i mål T-47/92 (punkt 62).

28 Förstainstansrätten angav därefter att talan i förevarande mål avsåg samma sakförhållanden och att föremålet för talan var detsamma (punkt 63).

29 Slutligen påpekade förstainstansrätten att det i klagandenas inlagor systematiskt hänvisades till det administrativa förfarande som hade föregått talan i mål T-47/92 (punkt 64).

30 Under dessa omständigheter ansåg förstainstansrätten att fristen för att väcka talan för att underställa klagandenas anspråk förstainstansrättens bedömning hade börjat löpa den 23 mars 1992, som var dagen för kommissionens avslag på klagandenas klagomål (punkt 65), och att denna slutsats varken kullkastades av skriftväxlingen efter den 23 mars 1992 mellan klagandena och kommissionens olika avdelningar (punkt 66) eller av att kommissionen hade berört grunden för en sådan sen begäran (punkt 67). Endast om det förelåg nya väsentliga omständigheter hade det kunnat motivera att det framställdes en begäran om omprövning av ett beslut som hade vunnit rättskraft, vilket inte var fallet här (punkt 68).

31 Dessutom ansåg förstainstansrätten att återkallelsen av talan i mål T-47/92 inte hade utplånat verkningarna av det administrativa förfarande som hade föregått väckandet av denna talan. Även om en andra talan i princip kan tas upp till sakprövning efter en återkallelse, skall enligt förstainstansrätten en sådan följa de frister som hade börjat löpa genom det administrativa förfarandet som hade föregått väckandet av den första talan. Rättssäkerhetsprincipen utgör nämligen hinder för att en part återkallar sin talan för att förbereda inledandet av ett nytt administrativt förfarande (punkt 69).

32 Eftersom talan i de tre målen hade väckts efter den frist som föreskrivs i artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna (punkt 70), avvisade förstainstansrätten dem (punkt 71).

Parternas grunder

33 Klagandena har till stöd för sina yrkanden om upphävande av det överklagade beslutet gjort gällande dels att det rörde sig om felaktig rättstillämpning när förstainstansrätten inte tog upp deras yrkande om att domare Lenaerts skulle förklaras vara jävig, dels att sakfrågan inte skulle prövas enligt artikel 179 i fördraget, som förstainstansrätten hade gjort gällande, utan enligt artiklarna 178 och 215 andra stycket.

34 Klagandena har vad beträffar den första grunden gjort gällande att domare Lenaerts ingrep på ett avgörande sätt i förstainstansrätten i målen som gav upphov till det överklagade beslutet. De anser dessutom att förstainstansrätten borde ha prövat deras yrkande i det beslutet, eftersom det stadgas om jäv i artikel 16 i EG-stadgan för domstolen, och att förstainstansrättens underlåtenhet att beakta att domare Lenaerts själv förklarade sig jävig stred mot rättegångsreglerna. I andra hand har de gjort gällande att förstainstansrätten, i den mån den inte beaktade argumentet avseende domare Lenaerts nationalitet, bortsåg från en faktisk omständighet som klagandena hade åberopat.

35 Vad beträffar den andra grunden anser klagandena att de inte kan likställas med tjänstemän i gemenskapen och att de inte var skyldiga att följa det inledande administrativa förfarandet i enlighet med artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna. De har i detta avseende anfört att om de i detta mål tillerkänns en rättslig ställning som motsvarar tjänstemännens, skulle det förutsätta att de allmänt åtnjuter en ställning

som i sin helhet motsvarar tjänstemännens rättsliga ställning, vilket det inte finns något stöd för i domstolens rättspraxis. Inte heller kan man av rättspraxis sluta sig till att det rättsliga begreppet "avtal som ger verkningar till förmån för tredje man" innebär att klagandena helt är underordnade artikel 179 i fördraget och artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna.

36 Klagandena har tillagt att det inledande administrativa förfarande vid kommissionen som var i fråga i mål T-47/92 i vart fall varken gällde de fel i tjänsten eller de underlåtenheter från kommissionens egen sida som var föremål för förfarandet vid förstainstansrätten. Det har således inte förekommit något inledande administrativt förfarande avseende hela föremålet för tvisten. Dessutom utgör det förhållandet att skyldigheterna i fråga om skydd och omsorg grundas på omständigheter som följer av bestämmelser som är tillämpliga på tjänstemän i gemenskaperna inte ett kriterium för att bedöma vilka skyldigheter som åvilar kommissionen.

37 Kommissionen har i sitt svaromål yrkat att överklagandet skall avvisas.

38 Inledningsvis anser kommissionen att överklagandet utgör rättegångsmissbruk. Inom ramen för deras begäran av den 5 oktober 1992, i enlighet med artikel 114 i förstainstansrättens rättegångsregler, i mål T-47/92 ifrågasatte klagandena och Manfred Lenz endast att femte avdelningen som handlade tvisten var behörig och begärde att tvisten skulle hänskjutas till andra avdelningen. Förstainstansrätten avslog detta yrkande med motiveringen att talan gällde en tvist mellan gemenskapen och en av dess anställda samt dennes familjemedlemmar gentemot vilka kommissionen har skyldigheter i enlighet med tjänsteföreskrifterna. Varken klagandena eller Manfred Lenz överklagade detta beslut. Därefter väckte klagandena talan i tre fall grundade på bestämmelserna i artiklarna 178 och 215 andra stycket i fördraget

och avseende samma sak som den talan som hade väckts i mål T-47/92. Kommissionen ser detta som ett försök från klagandenas sida att kringgå rättskraften av beslutet av den 14 december 1992 i vilket förstainstansrättens behörighet fastställdes — ett försök som upprepas i förevarande överklagande.

39 Kommissionen har därefter anfört att den första grunden skall avvisas, eftersom det inte föreligger något berättigat intresse av att få saken prövad. Påståendet att domare Lenaerts deltog när det överklagade beslutet fattades är helt grundlöst, eftersom de domare som deltog är de vilkas namn återfinns i den inledande delen av det överklagade beslutet. För övrigt begärde klagandena redan inom ramen för begäran av den 5 oktober 1992 i mål T-47/92 att domare Lenaerts skulle förklaras vara jävig på grund av att han påstods vara partisk. Klagandena överklagade dock inte detta beslut.

40 Vad beträffar den andra grunden anser kommissionen att inte heller den kan tas upp till sakprövning, eftersom den är motsägelsefull. Kommissionen har i detta avseende framhållit att klagandena, när det gäller frågan om deras påstådda rätt till ersättning och omfattningen av denna rätt, åberopar sin ställning som familjemedlemmar till en tjänsteman och medförsäkrade i det gemensamma systemet, enligt vilket de åtnjuter särskilt skydd och särskilt bistånd från kommissionen, medan de när det gäller frågan om överklagande anser sig som tredje man i förhållande till kommissionen.

41 Kommissionen har dessutom gjort gällande att överklagandet är uppenbart ogrundat.

42 Beträffande den första grunden anser kommissionen att yrkandet om jävsförklaringen har mist sitt föremål sedan beslut fattats av förstainstansrättens ordförande om att ersätta domare Lenaerts med domare Schintgen. I vart fall är yrkandet grundlöst, eftersom domare Lenaerts inte deltog när det överklagade beslutet fattades.

43 Det är enligt kommissionen likaledes uppenbart att överklagandet inte kan vinna bifall på den andra grunden. Kommissionen har i detta avseende påpekat att det följer av de olika ansökningar som har inkommit till förstainstansrätten att klagandena agerar i egenskap av medförsäkrade personer i det gemensamma systemet genom den försäkrade tjänstemannen och att de grundar sina ersättningsanspråk på att kommissionen, dess avdelningar samt sjukförsäkringskassan har åsidosatt bestämmelser i tjänsteföreskrifterna eller i försäkringsreglerna om sjukförsäkring för en tjänstemans familjemedlemmar, vilka är medförsäkrade genom den försäkrade. Det framgår av den fasta rättspraxis som förstainstansrätten åberopade att artikel 179 i fördraget är relevant vad avser en talan om ersättning som familjemedlemmar till en anställd för mot tillsättningsmyndigheten och som gäller bestämmelser för tillämpning av tjänsteföreskrifterna, vilka ger familjemedlemmarna vissa rättigheter i förhållande till myndigheten. Som förstainstansrätten konstaterade skall talan därför avvisas, eftersom något administrativt förfarande inte har inletts inom de frister som föreskrivs i artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna.

Domstolens bedömning

44 När det är uppenbart att överklagandet inte kan upptas till prövning eller är uppenbart ogrundat kan domstolen med stöd av artikel 119 i rättegångsreglerna vid varje tidpunkt avvisa eller ogilla överklagandet genom motiverat beslut.

Den första grunden

45 Det följer av det överklagade beslutet att, fastän förstainstansrättens ordförande ansåg att det inte fanns något som hindrade att domare Lenaerts deltog i handläggningen av målen vid förstainstansrätten, domare Lenaerts begärde att bli entledigad från handläggningen av målen och att förstainstansrättens ordförande efterkom denna begäran genom att i skrivelse av den 24 februari 1995 ersätta honom med domare Schintgen som tillförordnad ordförande på fjärde avdelningen. Således återfinns inte domare Lenaerts namn i den inledande delen av det överklagade beslutet.

46 Eftersom domare Lenaerts inte deltog när det överklagade beslutet fattades, saknar klagandena berättigat intresse av att få saken prövad vad avser den första grunden. Det är därför uppenbart att den första grunden inte kan upptas till prövning.

Den andra grunden

47 Den andra grunden avser i själva verket frågan i vilken egenskap klagandena agerade vid förstainstansrätten.

48 Förstainstansrätten konstaterade i det ovannämnda beslutet av den 14 december 1992 att mål T-47/92 rörde en tvist mellan gemenskapen och en av dess anställda i den mening som avses i artikel 12.1 i förstainstansrättens rättegångsregler och att klagandena var familjemedlemmar till Manfred Lenz gentemot vilka kommissionen endast hade skyldigheter genom den sistnämndes ställning som tjänsteman.

49 Frågan uppkommer därför om klagandena inom ramen för de olika talan som gav upphov till det överklagade beslutet var bundna av förstainstansrättens beslut av den 14 december 1992.

50 Det skall i detta avseende observeras att rättskraften endast gäller de sak-och rättsfrågor som faktiskt eller med nödvändighet blev avgjorda genom det rättsliga avgörandet i fråga (dom av den 19 februari 1991 i mål C-281/89, Italien mot kommissionen, Rec. s. I-347, punkt 14).

51 Det skall först konstateras att eftersom klagandena yrkade att förstainstansrätten skulle kontrollera sin egen behörighet i samband med den begäran som de ingav den 5 oktober 1992 med stöd av artikel 114 i förstainstansrättens rättegångsregler i mål T-47/92, borde denna domstol i sitt beslut av den 14 december 1992 ha avgjort frågan om i vilken egenskap de agerade.

52 För det andra överklagade varken Manfred Lenz eller klagandena detta beslut. De tre mål som blev föremål för det ifrågasatta beslutet anhängiggjordes nämligen innan talan i mål T-47/92 återkallades.

53 För det tredje avses med de tre olika talan i fråga att kommissionen skall förpliktas att utge skadestånd till klagandena. Även om ett av dem avser belopp som inte yrkades inom ramen för mål T-47/92, rör dessa tre olika talan samma parter, de grundas på samma sakförhållanden och har samma föremål som i mål T-47/92.

54 Härav följer att klagandena i detta fall var bundna av förstainstansrättens bedömning i beslutet av den 14 december 1992 vad avser i vilken egenskap de agerade vid denna domstol.

55 Det skall tilläggas att förstainstansrättens bedömning, att ett anställningsförhållande som förenar tjänstemannen med institutionen även gäller i situationer för familjemedlemmar till en tjänsteman som genom försäkring omfattas av det gemensamma systemet och att klagandenas yrkanden inte kan prövas vid sidan av bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna, bland annat de i artiklarna 90 och 91, under alla förhållanden är välgrundad.

56 Det är således uppenbart att inte heller den andra grunden kan upptas till prövning.

57 Under dessa omständigheter skall överklagandet med tillämpning av artikel 119 i rättegångsreglerna avvisas i sin helhet, eftersom det är uppenbart att det inte kan upptas till prövning.

Rättegångskostnader

58 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats. Enligt artikel 70 i rättegångsreglerna skall institutionerna i tvister mellan gemenskaperna och deras anställda bära sina kostnader. Enligt artikel 122 i rättegångsreglerna skall dock artikel 70 inte tillämpas på överklaganden som anhängiggjorts av en tjänsteman eller av en annan institutionsanställd. Eftersom klagandena har tappat målet, skall de förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder fattar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

följande beslut:

1) Överklagandet avvisas.

2) Erika Lenz och Volker Lenz skall ersätta rättegångskostnaderna.

Luxemburg den 28 november 1996

R. Grass

Justitiesekreterare

J. L. Murray

Ordförande på fjärde avdelningen